

# σβάρνα

Κυριακή, 23 Σεπτεμβρίου 2012

6:32 μμ

67

Ἐπειδὴ ὅλα ταῦτα ἔγιναν συνήθη εἰς τὴν γλῶσσαν, ἀρμόζει νὰ προσλαβῶμεν καὶ τὸ Ἐλκηθρον, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν, εὐρισκόμενον εἰς μόνον ἴσως τὸν Θέοφραστον (Περὶ φ. ἱστορ. V, 7, σελ. 192 Schneider), ὅστις ὀνομάζει « Ἐλκηθρον » ἀρότρον » τὸ ὁποῖον ἐξήγησαν διατάζοντες. οἱ μὲν Λαβρον ἀρότρον, Βαρις, Ῥωμ. (manche de la charrue), ἄλλοι δὲ Ἀγροικικὸν ἔχημα ἢ ἀμάξιον χωρὶς τροχοῦς, συρόμενον καταγῆς ἀπὸ ἄνθρωπον ἢ κτήνος, καὶ τὸ νομίζουσι συνών. τῆς Τυκάτης (Ζ. Δουκάση). Ἴδε καὶ τὸ Λατ. λέξ. τοῦ Forcillini λέξ. Traha, ὀνομαζόμενος αὐτὸ Ῥωμ. Traha (Traineau).

Νομίζω (διατάζων κ' ἐγὼ), ὅτι τὸ Ἐλκηθρον τοῦ Θεοφράστου ἐσήμαινε τὴν σανίδα, ὑποστρωμένην κάτωθεν μὲ λίλαθια, χαλίκια, ἢ καὶ σιδηρὰ πλατέα καρφία ὅπου στέκει ἢ κάθηται, ὡς εἰς ἀμάξιον, ὃ ἀλωνίζουσι. ελαύνων τὸ σύρον κτήνος, καὶ μὲ τὴν ὁποίαν συντρίβουσι τοὺς στάχθας. διὰ νὰ καθαρίσωσι τὸ σιτάριον ἀπὸ τὰ ἄχυρα. Οὗτος εἶναι ὁ τρόπος τῆς ἀλωνίσεως τῶν Ἀσιασῶν (battre le grain dans l'aire), διάφορος τοῦ τρόπου εἰς τὰ πλείοτερα μέρη τῆς Εὐρώπης. ὅπου ἢ τοιαύτη καθάρισις γίνεται διὰ μαστιγώσεως εἰς αὐτὸ τὸ σιτοδόλιον (grange).

Ὅπως ἂν ἦναι μὰς συγχωρεῖται νὰ μεταχειριζώμεθα κοιν.

τὸ Ἐλκηθρον, καὶ κυρ. εἰς σημασίαν τοῦ παλαιοῦ Ἐλκηθρου (συνζομένην ἴσως πρὸς τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος)· καὶ μεταφορ. τοῦ Δύναμις τοῦ ἐλκεν ἠθικῶς (attrait), συνών. τοῦ Θέλγητρον Ἑλλ. (charme).



Screen clipping taken: 23/9/2012 6:34 μμ

γεωργικό εργαλείο που χρησιμοποιείται για να ισιώσει το χώμα και να σπείει τους σβώλους  
Κν. ντουρμούκι

Τσαρμα <σαρμα> σαρνα

**σβάρνα** (η) {σβάρνών} (λαϊκ.) γεωργικό εργαλείο που σέρνεται από υποζύγιο και χρησιμεύει στην ισοπέδωση οργωμένου εδάφους ΣΥΝ. βωλοκόπος· ΦΡ. (α) **παίρνω (κάτι) σβάρνα** επισκέπτομαι διαδοχικά, γυρίζω με τη σειρά: ~ τα μαγαζιά / τους δρόμους / τις ταβέρνες (β) **παίρνω (κάποιον/κάτι) σβάρνα** (i) παρασύρω με όχημα. χτυπώ και σέρνω (κάποιον/κάτι) (ii) παίρνω μαζί μου στο πέρασμά μου. παρασύρω: ένα αυτοκίνητο ξέφυγε από την πορεία του και πήρε σβάρνα τρία άλλα σταθμευμένα || ο χείμαρρος πήρε σβάρνα ό,τι βρήκε στο πέρασμά του (iii) τιμωρώ (κάποιον) μαζί με άλλους για πράξη που δεν έκανε ο ίδιος: ένας έκανε το λάθος, αλλά η οργή του διευθυντή τους πήρε όλους σβάρνα.

[ΕΤΥΜ. μεσν. < σλαβ. *barna*. με ανάπτυξη προθεμ. σ-, πβ. κόνις – σκόνη, βῶλος – σβῶλος].

**σβαρνίζω** ρ. μετβ. {σβάρνισ-α, -τηκα, -μένος} (λαϊκ.) 1. θρυμματίζω (χωματένιους βῶλους) με σβάρνα: ~ το χωράφι ΣΥΝ. βωλοκοπώ 2. ρίχνω (κάποιον) στο έδαφος και τον σέρνω: του έριξε μια γροθιά και μετά τον σβάρνισε μερικά μέτρα. Επίσης **σβαρνών** [μεσν.] {-άς...}. — **σβάρνι(α)σμα** (το).

Η Βάρνα (βουλ.: Варна) έχει πληθυσμό 357,198[1] κατοίκους και είναι η τρίτη μεγαλύτερη πόλη της Βουλγαρίας μετά τη Σόφια και το Πλόβντιβ. Είναι πρωτεύουσα της επαρχίας της Βάρνας. Από εδώ και το επώνυμο βαρναλής ή βαρναλης (τα πουρρικά τοπωνυμικά τονίζονται στη ληγουσα πβλ. Κονιαλής, Καραμανλής, και σχετικά επιθετα παστουρμαλής, μπεσαλής, μερακλής. Αλλά παλι παρετυμολογηθικαν λανθασμενα η σκοπιμα Μπρούσαλης αντι Μποριοσαλής, Βάρναλης αντι Βαρναλής.

**svariare e disvariare dal lat. VARIARE**  
cangiare, esser o render diverso (v. Variare)  
con s = DIS intensivo.

Variare, Mutare, e indi fig. Distrarre [la mente], Non star fermo in un proposito.

Deriv. *Svariamento*; *Svariàntza*; *Svariato* [e anche *Svario*] = Vario, Diverso; *Svario e Svariòne* = Sproposito [perché svaria o distrae dal vero].

Με το επιτατικό s και variare = αυτό που μεταβάλλει [ την μορφή του εδάφους]

Γαλλικά  
TRAINEAU

ΤΡΑΪΝΕΑΥ, όχημα χωρίς τροχούς σπρόμενον επί της χιόνος, έλκνθρον, σάνια. S. (γεωργ.)  
**σβάρνα.**

Αλλά και  
trainoir

<http://books.google.gr/>

Screen clipping taken: 23/9/2012 6:41 μμ

Βλεπε και Βολανάκης & Βολώνι